

Давидюк В.С., студентка
Науковий керівник: О.П. Дуксенко, старший викладач
Національний авіаційний університет

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Анотація. З впровадженням в життя цифрової економіки, змінюється пріоритетна складова економічної безпеки підприємства в сфері інформаційної безпеки. Вона виходить не те що на перший план у складі економічної безпеки, а й може стати самостійним елементом безпеки, так як саме цієї складової економічної безпеки присвячена частина програми «Цифрова економіка». У даній роботі розглядається питання цифрової економіки як фактору економічної безпеки України. Що являє собою безпека і економічна безпека, цифровізація економіки для захисту інформаційного середовища і економічної безпеки. На скільки розвинена ця система в українських реаліях, і на скільки стійка до ризику в захисті інформаційних ресурсів. Таким чином, визначено найбільш значущі технологічні напрямки.

Ключові слова: економіка, цифровізація, технології, економічна безпека.

Масове впровадження інформаційних і програмних технологій, створення штучного інтелекту, поява криптовалюти і блокчейну, віртуальна реальність і т.д. - всі ці явища передують впровадженню в повсякденне життя такого явища, як цифрова економіка. Згодом постає питання щодо поліпшення захисту внутрішнього інформаційного середовища держави, економічної безпеки. Світом йде глобальна гонитва по створенню новітніх технологій. Україна у 2018 році посіла перше місце серед 153 країн в категорії "Наука та технології" у рейтингу The Good Country Index, обігнавши навіть США.

Технічний, технологічний, цифровий і навіть соціальний розвиток суспільства створює різні проблеми і ризики. Для забезпечення захисту високого рівня, важливо впроваджувати нові технології і розвивати НТП. Це вимагає розгляду проблеми з усіх боків, формуючи методи роботи з інформацією і розставлення пріоритетів. Для того щоб визначитися з напрямком розвитку, створити систему реагування на зовнішні і внутрішні загрози, необхідно розуміти, що лежить в понятті безпеки. Безпека може визначатися по-різному, як з цільової точки зору, так і з об'єктивної. Поняття має різні визначення наведемо кілька з них.

Безпека - стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства, держави від внутрішніх і зовнішніх загроз, або здатність предмета, явища або процесу зберігатися при руйнівних впливах.

Безпека - умови, в яких знаходиться складна система, коли дія зовнішніх і внутрішніх факторів не призводить до процесів, які вважаються негативними щодо даної складної системи відповідно до наявних на даному етапі потребам, знань і уявлень [3].

Ми повинні визначити рівень ризику, адже є дві крайності, де ми управляємо ризиковою ситуацією і можемо отримати вигоду або ми не оцінивши наше становище (зокрема це відбувається через брак інформації) можемо прогоріти. Можливість і безпека, дві протилежності. В безпеці немає руху, це оборонна позиція. Потрібно розвивати цифрові технології, щоб була можливість управляти ризиками. Сьогодні майже вся інформація на електронних носіях, з розвинутою інформаційною інфраструктурою, тому можна нею управляти. «Хто володіє інформацією, той володіє світом», сказав Н. Ротшильд.

Ми пропонуємо поставити мету, визначення статусу «безпека» в системі (об'єкта / суб'єкта / процесу / діяльності), при яких з певною ймовірністю знижуються ризикові ситуації.

Високий ризик передбачає більший прибуток, тому не потрібно забувати, що ми самі визначаємо для себе ризики. До того ж, при всіх рівнях, низька ліквідність є наслідком високого ризику. Отже, безпека - це керований ризик. Потрібно визначитися не лише з рівнем ризику, але також інструментом, за його зниження. Оскільки в цей час весь світ намагається перейти в віртуальний світ, то і безпека країни в цифровому світі повинна зміцнюватися, в неї входять практично всі сфери суспільства: соціальна, економічна, політична і багато інших. Президент США звільняє співробітників апарату управління через Twitter (наприклад: звільнення глави Держдепартаменту США Рекса Тіллерсона). Більшість людей світу спілкуються через інтернет (месенджер, соціальні мережі). Всі економічні новини можна переглянути в новинній стрічці браузера.

Тому інтереси національної політики повинні бути спрямовані в бік розвитку цифрової економіки для реалізації намечених цілей (справжні й майбутні) країни. Передумови для розвитку цифрової економіки на Заході сформувалися на цифровому сегменті, який періодично здійснює прорив в цьому напрямку завдяки малим проектним командам, які вбирають в себе талановитих однодумців. Тому вони докладають великих зусиль для підтримки людського капіталу, створюють цифрові майданчики (платформи), розвивають цифрову охорону здоров'я та освіти.

В умовах цифрової економіки, ми бачимо чіткий взаємозв'язок економічної безпеки з людським капіталом, це пояснюється тим що цифрові технології спрямовані на нематеріальну сферу (інтелектуальну власність), а головним фактором їх розвитку є людина [2].

Одним з важливих складових нової економіки є цифрові компанії, саме завдяки їм відбуваються скачки розвитку. Тому національна політика повинна бути спрямована на створення умов для сприятливої їх діяльності,

заохочення і спрощення використання цифрових платформ в бізнесі (для всіх рівнів, починаючи від малого підприємства, закінчуючи світовими компаніями), показ і докази ефективності переходу в цифрову економіку в масштабах глобального ринку. Цифрові платформи - це сприятливі умови для аналітики, прогнозування та мультифункціональних сервісів [1].

З кожним днем обсяг інформації зростає і виникає проблема щодо захисту внутрішнього інформаційного середовища. Зростає потреба в гарантованому, надійному джерелі зберігання, обробки інформації. Потрібні програми для перевірки та розпізнавання користувачів цифрової економіки, що забезпечить прозорість і підвищить довіру.

Технології роботи з даними, такі як технології блокчейна, штучний інтелект, технології аутентифікації та ідентифікації, математичне моделювання, дозволяти створити умови для здорової конкуренції, створить нові форми торгівлі, посередництва, стануть факторами запобігання, ухилення або пом'якшення кризових ситуацій.

Можна виділити наступні технологічні напрямки, засновані на попередніх концепціях:

- перехід на роботизоване виробництво, де робочий (людина) веде контроль і забезпечує діяльність підприємства;
- перехід на інші джерела зберігання інформації з високим рівнем безпеки («хмарні технології»);
- створення загальної інформаційної системи, об'єднання виробництва й управління;
- перехід на електронні носії інформації («безпаперові технології»);
- застосування віддалених апаратів управління виробництвом, з можливістю моніторингу (наприклад, через мобільні телефони).

Отже, необхідність впровадження цифрової економіки та розробка правового та методологічного плану її впровадження є головним державним завданням на поточний момент. У свою чергу, бізнес-одиноці, повинні забезпечити свою економічну безпеку з метою подальшого розвитку в умовах формування середовища впровадження цифрової економіки. Слід зазначити, що консолідація і об'єднання зусиль в цьому напрямку і здійснення величезного переліку робіт різними фахівцями на всіх рівнях дозволить забезпечити безпеку не тільки підприємства в окремо, але і країни в цілому.

Список використаних джерел

1. УКРАЇНА 2030Е - КРАЇНА З РОЗВИНУТОЮ ЦИФРОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>
2. Способи захисту даних при швидкому доступі в інтернет [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.cismag.news/post>
3. Економічно-правове забезпечення економічною безпекою [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://abiturient.tusur.ru/ru/napravleniya-podgotovki/ochnaya-formaobucheniya/2020-38-05-01-ekonomicheskaya-bezopasnost-fulltime>
4. Економічна безпека. [Електронний ресурс]: підручник / В.К. Сенчагова. – 5-ий випуск.– Електронні текстові дані. (1 файл pdf. 818 с.). М.: БИНОМ. Лабораторія знань, 2015. Режим доступу: <http://www.bibliorossica.com/book.html?currBookId=21826>

